

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
รหัสวิชา **ส๒๓๑๐๑** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๑ แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

ครูผู้สอน ครูสุรทิน พรมลี

อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

จุดประสงค์

๑. บอกความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔
๒. ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “ทุกข์” หรือ ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๓. เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องทุกข์ ในอริยสัจ ๔

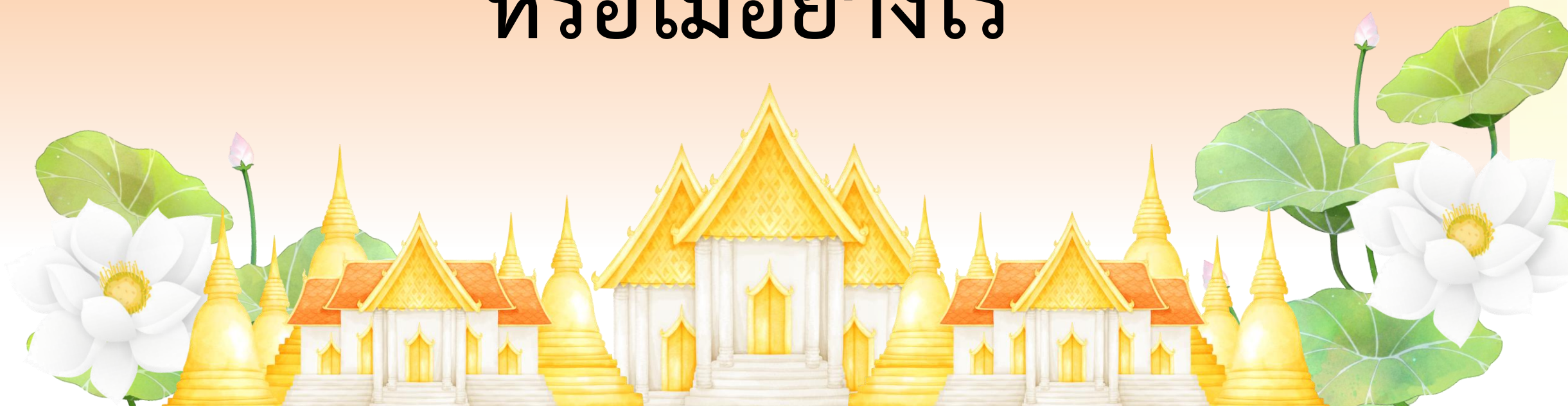
คำถามชวนคิด?

นักเรียนคิดว่าบุคคลในภาพ
มีความรู้สึกอย่างไร

คำถามชวนคิด?

นักเรียนเคยมีความรู้สึกดังกล่าว
หรือไม่อย่างไร

คำถามชวนคิด?

สาเหตุอะไรที่ทำให้นักเรียน
มีความรู้สึกดังกล่าว

คำถามชวนคิด?

นักเรียนแก้ปัญหาอย่างไร
เมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว

อริยสัจ ๔

หลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และนำมาสั่งสอนแก่
พุทธบริษัท เพื่อให้เข้าใจสัจธรรมของชีวิต อริยสัจ ๔ ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ

ทุกข์

สมุทัย

นิโรธ

มรรค

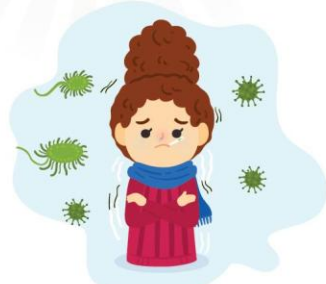

รู้ทุกซอกถึงแก่นแท้แก้ปัญหา

แบบ **อริยสัจ 4**

ในวิกฤต **COVID-19**

1 ทุกข์

เข้าใจว่าปัญหาคืออะไร
เช่น ความหวาดกลัวโรคระบาด

2 สมุทัย

ค้นหาสาเหตุของทุกข์
เช่น ความรู้สึกไม่อยากติดโรค การติดตามข่าวจากโซเชียล

3 นิโรธ

สภาวะดับทุกข์
เช่น ไม่กังวลต่อสถานการณ์มากเกินไป

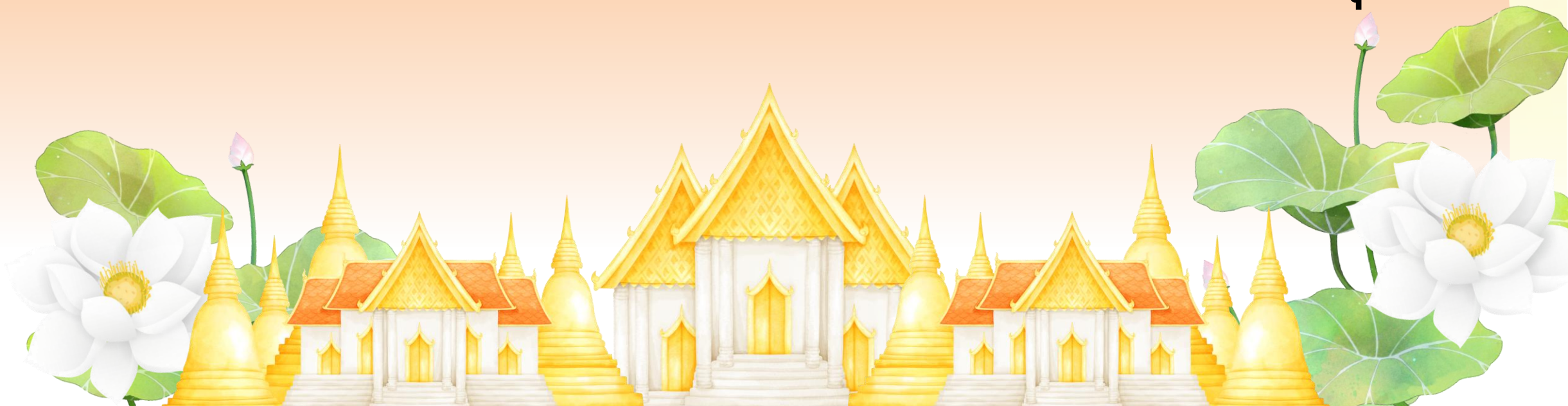

4 มรรค

วิธีปฏิบัติให้หลุดพ้นทุกข์
เช่น หลีกเลี่ยงความเสี่ยงในการเกิดโรค
ปฏิบัติตามคำแนะนำของหมอ

คำถามชวนคิด?

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา นักเรียนคิดว่าความรู้สึก
ไม่สบายกาย ไม่สบายใจหรือผิดหวัง เกิดขึ้นเพราะเหตุใด

กิจกรรม

ร่วมด้วย

ช่วยคิด

คำอธิบายกิจกรรม

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มตามประเด็นดังนี้
 - ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่นักเรียนรู้สึกไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือไม่ชอบ
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว
 - เพราะเหตุใดนักเรียนจึงไม่ชอบสถานการณ์ดังกล่าว
- นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำว่าทุกข์

ทุกaix คือ ?

แนวคำตอบ

“ **ทุกข์** คือ สภาพที่ทนได้ยาก อาจเป็น
ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือสภาพที่
กดดันและสร้างความทุกข์ทรมาน ”

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนนำผลจากการร่วมกันนิยามความหมายของทุกข์ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ทำลงในใบงานที่ ๙
๒. นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรเป็น “ทุกข์” ตามหลัก อริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๙

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
๒. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๙

เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔ :

.....
.....

สถานการณ์ตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ :

.....
.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มีถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตา อยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ :

.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ คางเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไวใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายไปจนหมดสิ้น คางรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ :

.....
.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ :

.....
.....

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า การที่เรา รู้ทุกข์หรือปัญหา
ของเรา มีประโยชน์อย่างไร

การรู้ทุกข์หรือปัญหาของตัวเองมีประโยชน์อย่างยิ่ง
เพราะทำให้เรา ยอมรับความจริง แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด
พัฒนาตนเองอย่างมีสติ และมีจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น
การเผชิญหน้ากับทุกข์ด้วยความเข้าใจและปัญญาจะนำไปสู่
การใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและสร้างสรรค์มากขึ้น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

